

อนาคตภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดเทศบาล
เพื่อรองรับการพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21
THE SCENARIO OF ACADEMIC ADMINISTRATION IN MUNICIPAL SCHOOLS
TOWARDS THE 21ST CENTURY LEARNER SKILLS

อรชร วรรณสอน¹, ศักดิพันธ์ ตันวิมลรัตน์²
Orachon Wannasorn¹, Sakdiphan Tanwimonrat²
ทำวิจัยเมื่อ พ.ศ. 2563

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาอนาคตภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเพื่อรองรับการพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โดยใช้เทคนิคการวิจัยเชิงอนาคต EDFR สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญการบริหารจัดการการศึกษาท้องถิ่น จำนวน 21 คน พบว่าผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องเป็นเอกภาพ 12 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านปัจจัยสนับสนุนการบูรณาการร่วมกันในระดับนโยบาย 2) ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาควรศึกษาเชิงพื้นที่เพื่อตอบโจทย์แต่ละพื้นที่ได้เหมาะสม 3) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ให้มีระบบมัลติภาคีตรงกับความต้องการผู้เรียน 4) ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นให้มีความทันสมัยหลากหลาย 5) ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษาให้มีมาตรฐาน ทันสมัย และสร้างภูมิคุ้มกันการใช้สื่อ 6) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษานั้นสร้างเครือข่ายความร่วมมือในท้องถิ่น 7) ด้านการแนะแนวและเสริมสร้างคุณลักษณะเน้นให้ผู้เรียนสามารถออกแบบการดำเนินชีวิตได้ 8) ด้านการวัดประเมินผลเปิดกว้างให้ผู้เรียนสามารถถ่ายโอนผลการเรียนได้ทั้งในและนอกระบบ 9) ด้านการนิเทศการศึกษาควรพัฒนาให้เป็นเครือข่ายออนไลน์ 10) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพเน้นการประกันจากตัวครูภายใต้ระบบวงจรคุณภาพ 11) ด้านการประสานเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ และ 12) ด้านผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีทักษะรอบด้านเพื่อการอยู่รอดในโลกศตวรรษที่ 21

¹ นักศึกษาปริญญาเอกปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
Doctor of Philosophy, Education Administration Graduate School of Silpakorn University

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อาจารย์ประจำหลักสูตรสาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร
Assist. Prof. Dr., Education Administration of Silpakorn University
Corresponding author; Email: orachon669@gmail.com

(Received: 3 February 2021; Revised: 22 February 2021; Accepted: 30 March 2021)

คำสำคัญ : 1. อนาคตภาพการบริหารงานวิชาการ 2. โรงเรียนสังกัดเทศบาล 3. ทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

ABSTRACT

The purpose of this research was to discover the scenario of academic administration in municipal schools towards 21st-century learner skills by using Ethnographic Delphi Futures Research (EDFR) techniques. The researcher interviewed 21 local education management experts, it was found that the experts were unified in 12 aspects as follows: 1) The support focused on the integration of the policy. 2) The development of the curriculum of educational institutions the area-based educational management should be conducted to suit each area appropriately. 3) The development of learning processes focused on multi-party system that can meet the needs of learners. 4) The development of learning resources focused on a variety of modern learning centers. 5) The development and use of educational technology medium to meet up the update standards and a cognitive immune system for media. 6) The research is to improve educational quality focused on building a collaborative network. 7) The guidance and enhancement of learners' characteristics focused on designing their lifestyle. 8) The evaluation measurement emphasizes allowing learners to accumulate their grades to various sources, both in and out of the system. 9) Educational supervision should be developed into an online network. 10) The development of quality assurance system within educational institutions should focused on insuring teacher under the quality system cycle. 11) The network coordination and academic cooperation and lastly 12) The desirable outcomes aimed to develop students with all-round skills for survival in the 21st-century world.

Keyword: 1. THE SCENARIO OF ACADEMIC ADMINISTRATION 2. MUNICIPAL SCHOOL 3. 21st CENTURY LEARNER SKILLS

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคน และพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าการจัดการศึกษาจึงต้องเชื่อมโยงกับสภาพสังคมที่มีความเป็นพลวัต ตลอดระยะเวลาที่โลกได้ก้าวเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 นั้น กล่าวได้ว่าสังคมมีการเปลี่ยนแปลงพัฒนาอย่างรวดเร็วในทุกด้าน รูปแบบการ

ดำเนินชีวิต และการเรียนรู้ของคนแตกต่างไปจากเดิมมาก การจัดการศึกษาของประเทศต่าง ๆ ได้มีการปรับตัว และพัฒนาเพื่อให้ทันการเปลี่ยนแปลง โดยมุ่งสร้างระบบการศึกษาที่ส่งเสริมให้คนได้เรียนรู้ พัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ พัฒนาทักษะและสมรรถนะในการทำงาน ตลอดจนการดำเนินชีวิตในศตวรรษใหม่ท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างก้าวกระโดด ประเทศไทยก็เช่นเดียวกับประเทศทั่วโลกที่ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทั้งจากภายนอกประเทศในระดับโลก และการเปลี่ยนแปลงภายในประเทศ ซึ่งพบว่าการศึกษาระบบเดิมไม่สามารถตอบสนองกับการสร้างคนให้สามารถใช้ชีวิตในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีคุณภาพ จึงส่งผลให้ระบบการศึกษาต้องเคลื่อนไหวปรับเปลี่ยนให้ตอบสนอง และใช้การศึกษาเป็นกลไกหลักของการขับเคลื่อนประเทศไปสู่เป้าหมายในศตวรรษใหม่ (สมศักดิ์ เอี่ยมคงสี, 2561)

การศึกษาได้รับการคาดหวังให้ทำหน้าที่ต่าง ๆ มากมายทั้งในทางสังคม การเมือง และเศรษฐกิจ นับตั้งแต่การช่วยให้ประชาชนอ่านออกเขียนได้และคิดเป็น เรียนรู้จริยธรรมและความเป็นพลเมือง ตลอดจนพัฒนาทักษะทางเศรษฐกิจ ซึ่งจะช่วยให้มีความเท่าเทียมในสังคมในระยะยาว จากบทบาทหน้าที่ที่สำคัญหลายประการดังกล่าว การศึกษาที่ไม่มีคุณภาพจึงก่อให้เกิดปัญหาร้ายแรงต่อประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในศตวรรษที่ 21 ซึ่งประชาชนต้องการทักษะการคิดและการดำรงชีวิตที่แตกต่างจากอดีตที่ผ่านมาอย่างมีนัยสำคัญ ดังนั้นเทศบาลจึงได้กำหนดทิศทางไว้อย่างชัดเจนในเรื่องของการพัฒนาผู้เรียนโดยคาดหวังให้นักเรียนในสังกัดมีความพร้อมในการรับมือกับภัยคุกคามที่ต้องใช้ในการบูรณาการทรัพยากรมนุษย์และการใช้เทคโนโลยีอย่างชาญฉลาด ในโลกแห่งความเปลี่ยนแปลงที่จะต้องก้าวให้ทัน จึงอยู่ในห่วงแห่งการปรับตัวเข้ากับกระแสดังกล่าว อาทิ รูปแบบการสอนแบบเดิมซึ่งเน้นความรู้ที่นักเรียน เรียนจากครูผู้สอนในห้องเรียนเป็นหลักนั้นจะกระตุ้นให้นักเรียนมีความกระตือรือร้น และความสนใจทางด้านวิชาการได้ไม่มากเท่าที่ควร จึงควรนำไปสู่การปรับเปลี่ยนการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางที่จะต้องเน้นการปฏิบัติในห้องเรียนและนอกห้องเรียนมากยิ่งขึ้นเพื่อให้ได้มาซึ่งความรู้ตามหลักสูตรที่สถานศึกษากำหนด (สรวิทย์ กันเอี่ยม, 2562)

สำหรับการจัดการศึกษาของเทศบาลนั้นเป็นการจัดการศึกษาเช่นเดียวกับของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งต้องเป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและกฎหมายการศึกษาแห่งชาติที่เป็นกฎหมายแม่บททางการศึกษาและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยกฎหมายกำหนดให้เทศบาลมีอำนาจและหน้าที่การจัดการศึกษาปฐมวัย การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน การจัดบริการให้ความรู้ด้านอาชีพ การจัดการส่งเสริมกีฬานันทนาการและกิจกรรมเด็กเยาวชน และการดำเนินงานด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งเทศบาลสามารถดำเนินการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดเทศบาลได้เพราะเทศบาลมีรายได้และทรัพยากรทางการบริหารค่อนข้างพอเพียงต่อการจัดการศึกษา มีความเป็นอิสระคล่องตัวในการบริหารจัดการ เป็นสิ่งที่ช่วยส่งเสริมการจัดการศึกษาของเทศบาลเพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา และสนองตอบต่อความต้องการของท้องถิ่นได้อย่างแท้จริง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2554)

ทั้งนี้ คุณภาพของผู้เรียนนั้นขึ้นอยู่กับการบริหารงานวิชาการเป็นหลักเนื่องจากการจัดการเรียนการสอนนั้นส่งผลโดยตรงต่อผู้เรียน หากโรงเรียนยังยึดติดกับรูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบเดิม ๆ ผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนย่อมไม่เกิดการพัฒนาอย่างแน่นอน ดังนั้นผู้บริหาร คณาจารย์จึงต้องพิจารณาปรับการเรียนเปลี่ยนการสอน ในปัจจุบันจากการสอนแบบเดิมไปเป็นการเรียนการสอนโดย

เน้นที่ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนสามารถสร้างความรู้ได้เองเพื่อเป็นการแก้ปัญหาในการศึกษาดังกล่าว ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเหล่านั้นมีความสุขในการศึกษาเล่าเรียน นำมาซึ่งความกระตือรือร้นในการใฝ่เรียนใฝ่รู้เพิ่มมากยิ่งขึ้นอีกด้วยและนอกจากจะทำให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะตามความต้องการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้ว ยังเป็นการเพิ่มมูลค่าในการผลิตทรัพยากรมนุษย์อย่างมีประสิทธิภาพอีกด้วย ดังนั้นโรงเรียนในสังกัดเทศบาลจึงต้องมีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้มีความสอดคล้องกับหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ และนำมาใช้สำหรับการจัดการศึกษา โดยมีเป้าหมายเพื่อให้นักเรียนมีศักยภาพในทุก ๆ ด้านทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ และสอดคล้องกับการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ต้องการให้คนมีความรู้มีความสามารถ มีทักษะที่จำเป็นสถานศึกษา จึงจำเป็นต้องมีการปรับนโยบาย ปรับแนวทางในการบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพ มีการบูรณาการความรู้ การบริหารจัดการที่เหมาะสมและที่สำคัญต้องสามารถนำไปใช้ในการลงมือปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา พัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้จริงอีกด้วย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546)

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาอนาคตภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเพื่อรองรับการพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

3. ประโยชน์ที่ได้รับการวิจัย

3.1 สามารถนำผลการวิจัยไปพัฒนา และวางแผน ปรับปรุง แก้ไขการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป

3.2 ทำให้สามารถประเมินนโยบายและเตรียมการปฏิบัติต่าง ๆ ได้ เป็นการเพิ่มทางเลือกให้กับผู้ปฏิบัติในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.3 ช่วยสร้างการรับรู้ให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการเห็นความสำคัญเพื่อนำไปสู่การสร้างความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการเพื่อรองรับการพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

4. วิธีการดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การจัดเตรียมโครงการวิจัย

จัดเตรียมโครงการตามระเบียบวิธีการดำเนินการวิจัย โดยการศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ตำรา ข้อมูล สถิติ ผลงานวิจัย บทความวิชาการ วารสาร ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับอนาคตภาพ การบริหารงานวิชาการ การจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาล ทักษะในศตวรรษที่ 21 จากนั้นนำมาจัดทำโครงร่างงานวิจัย โดยการแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาและนำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อขอเสนออนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยเพื่อตอบคำถามการวิจัย อนาคตภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเพื่อรองรับการพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ควรเป็นอย่างไร ผู้วิจัย

ใช้เทคนิคการวิจัยแบบ Ethnographic Delphi Future Research (EDFR) เทคนิคการวิจัยแบบ EDFR เป็นการวิจัยอนาคต (Futures Research) โดยเป็นการผสมผสานระหว่าง เทคนิคการวิจัยแบบ EFR (Ethnographic Futures Research) และเดลฟาย (Delphi) เข้าด้วยกัน โดยมีความเชื่อพื้นฐานของอนาคตนิยม (Futurism) จุดมุ่งหมายของการวิจัยอนาคต (Futures Research) โดยกำหนดลำดับขั้นตอนวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

รอบที่ 1 การศึกษาแนวคิดจากผู้เชี่ยวชาญโดยใช้การสัมภาษณ์ ตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยนำตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับอนาคตภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเพื่อรองรับการพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 มาจัดทำเป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi – Structured interview)

2. นำแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญ 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารโรงเรียนในสังกัดเทศบาล จำนวน 6 คน กลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารจัดการศึกษาในระดับเทศบาล จำนวน 5 คน กลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านวิชาการที่มีผลงานเป็นที่ยอมรับจำนวน 7 คน และกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารจัดการศึกษาในระดับกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จำนวน 3 คน ทั้งหมด 21 คน โดยได้ทำการเลือกผู้เชี่ยวชาญแบบเจาะจง (Purposive sampling) ผ่านความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

3. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และสังเคราะห์ (Content synthesis) เพื่อเขียนเป็นประเด็นหรือแนวโน้มเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) ต่อไป

รอบที่ 2 เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลรอบที่ 2 นำแบบสอบถามความคิดเห็นที่พัฒนาขึ้นจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญรอบที่ 1 ไปสอบถามผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม เพื่อพิจารณาประเมินค่าโอกาสความเป็นไปได้ และหรือควรจะเป็นในประเด็นต่าง ๆ ที่ได้จากการสัมภาษณ์โดยผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามจากนั้นนำส่งแบบสอบถามไปให้ผู้ให้ข้อมูลทางไปรษณีย์ เพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลยืนยันคำตอบ ในกรณีที่ผู้ให้ข้อมูลไม่ตอบกลับภายใน 2 สัปดาห์ ให้ถือว่าผู้ให้ข้อมูลยืนยันตามความเห็นเดิม

2. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามความคิดเห็นมาวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อหาค่ามัธยฐาน (Median) ค่าฐานนิยม (Mode) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) จากนั้นตรวจสอบความเป็นไปได้ระดับมากขึ้นไป กล่าวคือ ค่ามัธยฐานที่ 3.5 ขึ้นไป และพิจารณาความสอดคล้องของคำตอบโดยพิจารณาจากค่าพิสัยควอไทล์ ไม่เกิน 1.5 ถ้าพิจารณาความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญว่ามีความเป็นเอกภาพหรือมีความสอดคล้องกัน ครอบคลุมเรื่องที่ต้องการศึกษามากเพียงพอแล้ว ก็สามารถหยุดทำการ EDFR เพียงรอบที่ 2

ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัย

ผู้วิจัยรวบรวมผลจากการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ จากนั้นจัดทำร่างรายงานผลการวิจัยฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการควบคุม

วิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้อง ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องตามที่คณะกรรมการผู้ควบคุม วิทยานิพนธ์เสนอแนะ จัดพิมพ์รายงาน และส่งรายงานผลการวิจัยฉบับสมบูรณ์ต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อขออนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษาต่อไป

5. ผลการวิจัย

อนาคตภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเพื่อรองรับการพัฒนา ทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 มี 12 ด้าน 85 ประเด็น มีรายละเอียดดังนี้

ด้านที่ 1 ปัจจัยสนับสนุน ประกอบด้วย 8 ประเด็น ได้แก่ 1) จัดทำแผนแม่บทการศึกษา 2) บูรณาการร่วมกันระหว่างผู้บริหารระดับนโยบาย 3) บูรณาการระบบฐานข้อมูลทางการศึกษาแห่งชาติ ร่วมกันทุกกระทรวง 4) ต้นสังกัดและโรงเรียนกำหนดเป้าหมายคุณลักษณะเด็กในอุดมคติที่ควรจะเป็น สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและรัฐธรรมนูญ 5) ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม 6) ให้โรงเรียนมีอำนาจ สรรหาบุคลากรที่มีคุณภาพ 7) ผู้บริหารมีการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับครู ผู้ปกครองนักเรียนเพื่อจัดทำ โครงการกิจกรรมช่วยพัฒนาเด็ก 8) เชื่อมโยงระบบการประเมินวิทยฐานะกับการปฏิบัติงานจริง

ด้านที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ประกอบด้วย 7 ประเด็น ได้แก่ 1) พัฒนา ทักษะหรือพฤติกรรมผู้เรียน 2) มุ่งเน้นผู้เรียนให้เกิดทักษะ 3 ด้าน ได้แก่ ทักษะการเรียนรู้และ นวัตกรรม ทักษะสารสนเทศสื่อเทคโนโลยี ทักษะชีวิตและการประกอบอาชีพ 3) พัฒนาหลักสูตร สถานศึกษาตามตัวชี้วัดแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579 4) พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษามี ลักษณะกระชับ (lean curriculum) และสามารถบูรณาการเพื่อสร้างนักเรียนให้มีคุณลักษณะอันพึง ประสงค์ในโลกศตวรรษที่ 21 5) เน้นหลักสูตรการศึกษาเชิงพื้นที่เพื่อตอบโจทย์แต่ละท้องถิ่น 6) พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้ทันสมัยสอดคล้องกับความต้องการผู้เรียน 7) เพิ่มเวลาฝึกทักษะที่ จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ให้นักเรียน

ด้านที่ 3 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ประกอบด้วย 8 ประเด็น ได้แก่ 1) บูรณาการ ผสมผสานการสอนฐานสมรรถนะ 2) นักเรียนและครูตั้งคำถามและอภิปรายร่วมกัน (Socrates method) 3) พัฒนากระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับนโยบายไทยแลนด์ 4.0 4) สนับสนุนให้ผู้เรียน เรียนรู้ผ่านทรัพยากรและช่องทางที่หลากหลาย 5) จัดกิจกรรมโดยเน้นให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริง (learning by doing) โดยใช้รูปแบบห้องเรียนกลับด้าน (flipped classroom) 6) ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ร่วมกับครูในการวางแผนและออกแบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง 7) พัฒนาระบบการเรียนรู้แบบมัลติภาคี เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง 8) เน้นการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดทักษะอาชีพ

ด้านที่ 4 การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ประกอบด้วย 7 ประเด็น ได้แก่ 1) เข้าถึงได้ไม่จำกัดเวลา และสถานที่ 2) สร้างความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ทันสมัย 3) นำผู้เรียนศึกษาจากแหล่งเรียนรู้หรือพัฒนาแหล่งเรียนรู้อย่างเป็นระบบ 4) ออกแบบอาคารสถานที่ให้ ใช้ประโยชน์ทางการศึกษาได้เต็มที่ 5) ส่งเสริมให้เรียนรู้จากชุมชนหรือปราชญ์ชาวบ้าน 6) พัฒนา แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนให้เหมาะสมกับช่วงวัยของผู้เรียน 7) สร้างวัฒนธรรมการแบ่งปันและการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

ด้านที่ 5 การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา ประกอบด้วย 7 ประเด็น ได้แก่ 1) ผลิตและพัฒนาสื่อรูปแบบต่าง ๆ ให้มีคุณภาพมาตรฐาน สามารถเชื่อมโยงกับระบบเทคโนโลยีดิจิทัลที่ทันสมัย เข้าถึงได้ง่าย ไม่มีค่าใช้จ่าย 2) ประเมินผล ติดตามการใช้สื่อ อุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อปรับปรุงให้ทันสมัยอยู่เสมอ 3) จัดสรรงบประมาณพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีให้มีความครอบคลุมทุกพื้นที่ 4) จัดการศึกษาผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลและเครือข่ายสังคม เพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา 5) กำกับดูแลและพัฒนาผู้เรียนสามารถใช้สื่อเทคโนโลยีถูกวิธีและเกิดประโยชน์สูงสุดภายใต้พื้นฐานการสร้างวินัยให้กับผู้เรียน 6) ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมผลิตสื่อนวัตกรรมใหม่ ๆ 7) ให้ความรู้กับผู้ปกครองในการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาเด็กได้ตั้งแต่แรกเกิด

ด้านที่ 6 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย 6 ประเด็น ได้แก่ 1) วิจัยเพื่อพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษาสำหรับการเรียนการสอน 2) วิจัยเพื่อใช้ประโยชน์และตัวชี้วัดคุณภาพให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลง 3) ส่งเสริมให้ครูนำงานวิจัยที่มีอยู่แล้วมาใช้ประโยชน์ต่อยอด 4) นำวิธีวิทยาการวิจัยแนวใหม่มาประยุกต์ใช้ 5) สนับสนุนการทำวิจัยจากงานประจำที่ทำอยู่ 6) สร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านการวิจัย

ด้านที่ 7 การแนะแนวและการเสริมสร้างคุณลักษณะผู้เรียน ประกอบด้วย 5 ประเด็น ได้แก่ 1) พัฒนาทักษะและความสามารถครูแนะแนวให้ทันสมัย 2) เน้นทำงานร่วมกันระหว่างครู นักจิตวิทยา และกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เพื่อการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ 3) ครูต้องทำหน้าที่แนะแนวได้อย่างเหมาะสม 4) มีฐานข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลเพื่อใช้ประโยชน์ในการแนะแนว 5) พัฒนาระบบการแนะแนวในสถานศึกษาทั้งด้านอาชีพและทักษะชีวิต

ด้านที่ 8 การวัดประเมินผล ประกอบด้วย 7 ประเด็น ได้แก่ 1) วัดผลการเรียนรู้จากพฤติกรรมและสมรรถนะตามเกณฑ์ที่กำหนด 2) พัฒนาวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นมาตรฐานเดียวกัน 3) พัฒนาระบบการสะสมและการเทียบโอนผลการเรียนโดยให้ผู้เรียนสามารถเรียนข้ามสายได้ 4) พัฒนาระบบประเมินผลให้เป็นระบบ digital testing หรือรูปแบบใหม่ ๆ ที่สะดวกและประหยัดค่าใช้จ่าย 5) พัฒนาระบบการวัดประเมินของโรงเรียนให้สามารถวัดได้ทุกมิติตามสภาพจริง และนำผลการประเมินมาปรับปรุงโดยให้เด็กมีส่วนร่วม 6) ออกแบบวิธีการวัดและประเมินที่เหมาะสมกับผู้เรียน 7) พัฒนาครูให้มีความรู้ด้านการออกแบบการวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ของเด็ก โดยเน้นการประเมินทักษะการคิดที่ซับซ้อนในการทำงานและความสามารถในการแก้ปัญหา

ด้านที่ 9 การนิเทศการศึกษา ประกอบด้วย 7 ประเด็น ได้แก่ 1) พัฒนาระบบการนิเทศที่มีลักษณะเป็นเครือข่ายหรือชุมชนวิชาชีพมากขึ้นโดยใช้เทคโนโลยีและมีรูปแบบที่หลากหลาย 2) พัฒนาครูให้สามารถนิเทศตนเองได้ 3) สนับสนุนให้ครูที่มีวิทยฐานะสูงกว่าเป็นผู้นำในการนิเทศครูภายในโรงเรียน 4) มีคณะกรรมการการนิเทศทั้งในระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและระดับสถานศึกษาที่มีการยอมรับซึ่งกันและกัน 5) ใช้การนิเทศแบบมีส่วนร่วมระหว่างครู ผู้บริหาร อย่างสม่ำเสมอ 6) ปรับแนวคิดการนิเทศโดยการชี้แนะครูให้เข้าถึงแหล่งเรียนรู้และสนับสนุนเครื่องมือ 7) เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองหรือใครก็ตามสามารถเข้ามาสังเกตการสอนได้อย่างโปร่งใสเพื่อประโยชน์ในการประชาสัมพันธ์โรงเรียน

ด้านที่ 10 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ประกอบด้วย 7 ประเด็น ได้แก่ 1) ระบบการประกันคุณภาพควรเป็นระบบที่ผูกติด (built in) กับการทำงานประจำ 2) มีระบบ

ฐานข้อมูลกลางอิเล็กทรอนิกส์ของสถานศึกษาที่สามารถเชื่อมโยงกับระบบประกันคุณภาพภายในและภายนอก 3) มีตัวชี้วัดและเกณฑ์ที่เป็นมาตรฐานกลางสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ร่วมกับตัวชี้วัดและเกณฑ์ที่อิงตามบริบทของสถานศึกษาและแผนการศึกษาแห่งชาติ 4) การประกันคุณภาพ เน้นการตรวจสอบ 3 ด้าน คือ หลักสูตร การบริหารจัดการตามบริบทของสถานศึกษา และคุณลักษณะของผู้เรียน 5) การประกันคุณภาพต้องเริ่มจากตัวครู 6) มีการทำประกันคุณภาพอย่างจริงจัง สม่าเสมอร่วมกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง 7) สถานศึกษาควรปฏิบัติตามแผนงานโครงการที่ตอบสนองมาตรฐานอย่างแท้จริงและดำเนินการเป็นระบบวงจรคุณภาพ (PDCA)

ด้านที่ 11 การประสานเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ ประกอบด้วย 7 ประเด็น ได้แก่ 1) สร้างความตระหนักแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการร่วมมือกันพัฒนาเด็กให้มีทักษะในศตวรรษที่ 21 2) สร้างเครือข่ายความร่วมมือพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 3) พัฒนาระบบการพัฒนาวิชาชีพครูด้วยการส่งเสริมให้มีชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) 4) ส่งเสริมให้ความรู้กับครอบครัวเพื่อประโยชน์ในการให้คำปรึกษาและดูแลเด็กร่วมกับโรงเรียน 5) ครอบครัว โรงเรียน ชุมชน สถานศึกษาในแต่ละระดับรวมถึงองค์กรที่จัดการศึกษาควรมีการวางแผนและตั้งเป้าหมายในการจัดการศึกษาร่วมกัน 6) เทศบาลควรจัดทำโครงการพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อการสนับสนุนงบประมาณและส่งเสริมการพัฒนาร่วมกับหน่วยงานหรือสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาอย่างรอบด้าน 7) ให้ผู้เชี่ยวชาญมาช่วยตรวจสอบคุณภาพของงานวิชาการในโรงเรียน

ด้านที่ 12 ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ ประกอบด้วย 9 ประเด็น ได้แก่ 1) ผู้เรียนมีทักษะการอ่าน การเขียนและการคำนวณที่เป็นพื้นฐานสำคัญภายใต้หลักการเรียนรู้ตลอดชีวิต 2) ผู้เรียนมีทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา 3) ผู้เรียนมีทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม 4) ผู้เรียนมีทักษะด้านความเข้าใจความต่างวัฒนธรรมต่างกระบวนทัศน์ 5) ผู้เรียนมีทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีมและภาวะผู้นำ เห็นอกเห็นใจและมีเจตคติที่ดีต่อกัน 6) ผู้เรียนมีทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ รู้ทันสื่อ 7) ผู้เรียนควรได้รับการปลูกฝังจิตสำนึกให้คิดบวก รู้จักผิดชอบชั่วดี ภายใต้พื้นฐานของการมีวินัย รับผิดชอบไม่เบียดเบียนคนอื่น 8) ผู้เรียนมีทักษะด้านคอมพิวเตอร์และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มีความฉลาดในการใช้เทคโนโลยี 9) ผู้เรียนมีทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้ ทักษะชีวิตเพื่อการดำรงชีพในโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีความสุข

6. สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิจัยทั้ง 12 ด้าน 85 ตัวแปรสามารถสรุปอนาคตภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเพื่อรองรับการพัฒนาผู้ทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ได้ดังนี้ 1) ด้านปัจจัยสนับสนุน มุ่งเน้นให้มีการบูรณาการร่วมกันในระดับนโยบายตั้งแต่การวางแผน การจัดทำฐานข้อมูลทางการศึกษาตลอดจนการผลักดันให้มีการบริหารงานบุคคลอย่างเป็นระบบเชื่อมโยงความก้าวหน้าของเด็กสู่ความก้าวหน้าของครู 2) ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา เน้นการพัฒนาหลักสูตรให้มีการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่เพื่อตอบโจทย์ความต้องการของแต่ละท้องถิ่น 3) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ มุ่งเน้นให้มีความทันสมัยใช้ระบบมัลติมีเดียที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียน 4) ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ มุ่งเน้นให้ท้องถิ่นสร้างแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัยหลากหลาย 5) ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา มุ่งเน้นให้มีการผลิตสื่อที่ทันสมัยได้

มาตรฐานสร้างภูมิคุ้มกันในการใช้สื่อในรูปแบบต่างๆ และสร้างความเข้าใจในกลุ่มผู้ปกครองช่วยควบคุมดูแลการใช้ตั้งแต่แรกเกิด 6) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา เน้นการสร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านการวิจัยของนักวิชาการทุกภาคส่วนกับผู้เชี่ยวชาญในบริบทของท้องถิ่น 7) ด้านการแนะแนวและการเสริมสร้างคุณลักษณะผู้เรียน เน้นการใช้ฐานข้อมูลที่หลากหลายและเป็นจริงเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนค้นพบตัวเองสามารถออกแบบการดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสม 8) ด้านการวัดประเมินผล เน้นการเปิดกว้างให้ผู้เรียนสามารถถ่ายโอนผลการเรียนจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ได้ทั้งในและนอกระบบ 9) ด้านการนิเทศการศึกษา พัฒนาให้เป็นรูปแบบเครือข่ายออนไลน์สำคัญที่สุดคือการนิเทศตนเองได้ 10) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เน้นการประกันจากตัวครูภายใต้ระบบวงจรคุณภาพ 11) ด้านการประสานเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ มุ่งหวังให้ทุกภาคส่วนให้การสนับสนุนอย่างจริงจัง และ 12) ด้านผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีทักษะรอบด้านเพื่อการอยู่รอดในโลกศตวรรษที่ 21

7. อภิปรายผลการวิจัย

อนาคตภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเพื่อรองรับการพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ทั้ง 12 ด้าน 85 ตัวแปรนี้ จะเป็นปัจจัยสนับสนุนให้เกิดการบูรณาการระหว่างผู้บริหารระดับนโยบายร่วมกัน รวมถึงการเกิดระบบฐานข้อมูลทางการศึกษาแห่งชาติที่บูรณาการร่วมกันทุกกระทรวงด้วย ซึ่งจะทำให้โรงเรียนสามารถกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนเรื่องคุณลักษณะเด็กในอุดมคติที่ควรจะเป็นสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและรัฐธรรมนูญเพื่อเกิดการพัฒนาอย่างมีทิศทางได้ในอนาคต มีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยอิงเป้าหมายและตัวชี้วัดตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 หลักสูตรสถานศึกษามีลักษณะกระชับ (lean curriculum) และสามารถบูรณาการเพื่อสร้างนักเรียนที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในโลกศตวรรษที่ 21 ได้ โดยหลักสูตรสถานศึกษาจะเน้นการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่เพื่อตอบโจทย์ท้องถิ่นตามบริบทและสภาพแวดล้อม มีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีความสอดคล้องกับความถนัด ความสนใจและความต้องการของผู้เรียน มีความยืดหยุ่นหลากหลาย ทันสมัยสอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนไป พร้อมทั้งลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ให้เด็กได้ฝึกทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (สุทธิศักดิ์ นันทวิทย์, 2558) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 โดยผลการวิจัยพบว่ารูปแบบการบริหารวิชาการ ประกอบด้วย หลักสูตรสถานศึกษาควรมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์และสมรรถนะที่สำคัญที่สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ 21

ทางด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ผู้เรียนจะมีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้ได้วางแผนการเรียนรู้ด้วยตนเองหรือออกแบบการเรียนรู้ร่วมกับครู พร้อมทั้งมีการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษาเพิ่มมากขึ้น โดยผู้เรียนมีความรู้ในการใช้สื่อเทคโนโลยีได้อย่างเท่าทันและใช้ประโยชน์ได้สูงสุด ส่วนการวิจัยและพัฒนาจะสามารถพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษาเพื่อนำไปใช้ใน

การแก้ปัญหาและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนเพื่อนำไปสู่การยกระดับคุณภาพการศึกษาได้อย่างแท้จริง นอกจากนี้จะมีการพัฒนาระบบการนิเทศที่มีลักษณะเป็นเครือข่ายหรือชุมชนวิชาชีพมากขึ้น โดยใช้เทคโนโลยีและมีรูปแบบที่หลากหลาย พัฒนาครูให้สามารถนิเทศตนเองได้ (Self Supervised) เป็นต้น

สำหรับผู้เรียนจะได้รับการพัฒนาทักษะให้เหมาะสมในศตวรรษที่ 21 เช่น ทักษะการอ่าน การเขียน และการคำนวณที่เป็นพื้นฐานสำคัญในการเป็นบุคคลที่ไม่หยุดเรียนรู้ทั้งด้านสังคมและการทำงานภายใต้หลักการเรียนรู้ตลอดชีวิต ผู้เรียนมีทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการริ่

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ผลการวิจัยเรื่อง อนาคตภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเพื่อรองรับการพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 พบว่า สิ่งสำคัญที่ผู้บริหารในระดับกำกับนโยบายด้านการจัดการการศึกษาท้องถิ่นต้องนำไปพิจารณาคือ การจัดทำแผนแม่บทด้านการศึกษาของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ เพิ่มเติมจุดเน้นในเรื่องคุณลักษณะของเด็กในอุดมคติและทักษะต่าง ๆ ที่เด็กพึงมีเพื่อการอยู่รอดในโลกศตวรรษที่ 21 และควรมีการกำหนด Road map ในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ที่ชัดเจนโดยไม่ลืมนึกที่จะบูรณาการร่วมกับกระทรวงอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการกำหนดทิศทางที่จะพัฒนาการศึกษา และพัฒนาผู้เรียนร่วมกันอย่างเป็นระบบ ตลอดจนพิจารณาจัดสรรงบประมาณสนับสนุนโครงการ กิจกรรมต่าง ๆ อย่างเพียงพอ ทั้งถึงพร้อมทั้งผลักดันให้มีการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรม จริงจัง ต่อเนื่องและยั่งยืน

8.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

8.2.1 เตรียมความพร้อมในด้านครูและบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย ฝึกฝนการใช้งานอุปกรณ์ แอปพลิเคชันใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนโดยจัดทำแผนพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างเป็นระบบ

8.2.2 เตรียมความพร้อมทางด้านสื่อเทคโนโลยีและอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ทันสมัยและเพียงพอต่อความต้องการเพื่อสนับสนุนให้กับครูและนักเรียนได้นำมาใช้อย่างเสมอภาคกัน

8.2.3 จัดทำแผนงานโครงการในการขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานต้นสังกัดโดยพิจารณาให้มีความครอบคลุมกับกิจกรรมที่โรงเรียนต้องดำเนินการอย่างเพียงพอ โดยสถานศึกษาอาจเชิญผู้เชี่ยวชาญในแต่ละสาขามาร่วมวางแผนการดำเนินงานร่วมกัน

8.2.4 จัดเตรียมสภาพแวดล้อม บรรยากาศ แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายตรงกับความสนใจของเด็ก โดยสามารถให้บริการอย่างแพร่หลาย ไม่มีค่าใช้จ่าย ทันสมัย ปลอดภัย และเพียงพอ

8.3 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

8.3.1 ควรมีการศึกษาเรื่องการสร้างความร่วมมือทางวิชาการเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาของท้องถิ่นให้มีความยั่งยืนและเป็นรูปธรรม

8.3.2 ควรมีการศึกษาถึงรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้มีคุณภาพเทียบเท่าระดับสากล

8.3.3 ควรมีการทำการวิจัยเกี่ยวกับการจัดการศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและสังคมในยุคดิจิทัล

9. บรรณานุกรม / เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล*. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ).

สรวิชัย กันเอยม. (2562). กลยุทธ์การบริหารวิชาการของโรงเรียนเตรียมทหารตามแนวคิดทักษะแห่งศตวรรษที่ 21. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น*, 16(2), 213-224.

สุทธิศักดิ์ นันทวิทย์ (2558). รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา 2. *วารสารการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร*, 6(1), 214-226.

สมศักดิ์ เอี่ยมคงสี. (2561). *การจัดการห้องเรียนในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: ทริปเพิ้ลเอ็ดดูเคชั่น.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2554). *รายงานการวิจัยประเมินผลการจัดการศึกษาของเทศบาล*. กรุงเทพฯ: สกศ, 4.

10. คำขอบคุณ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศักดิพันธ์ ตันวิมลรัตน์ รองศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ อินทร์รักษ์และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นุชนรา รัตนศิริระประภา ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายสุตา เตียเจริญ ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และรองศาสตราจารย์ ดร.พิชิต ฤทธิจรูญ ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่กรุณาให้คำปรึกษา คำแนะนำและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัย

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่พันตรี ดร.นพดล เจนอักษร คณาจารย์สาขาการบริหารการศึกษา และอาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ทุกท่านที่ให้ความรู้ ให้คำแนะนำและประสบการณ์อันมีค่าแก่ผู้วิจัย ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทั้ง 21 ท่านที่กรุณาให้ข้อมูลความคิดเห็นที่มีคุณประโยชน์ต่องานวิจัยเป็นอย่างยิ่ง ขอขอบคุณเจ้าของหนังสือ วารสาร เอกสาร และวิทยานิพนธ์ทุกเล่มที่ช่วยให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้มีความสมบูรณ์ ขอขอบคุณครอบครัวที่เป็นกำลังใจและสนับสนุนให้การทำวิจัยสำเร็จลุล่วงด้วยดี